

СЯЛЯНСКАЯ

НІВА

Няхай живе Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:

ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.).

Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзін апрача свята.

Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:

на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал.,
на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.

Для заграшчы удвая даражэй.

Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі

ВЫХОДЗЕ ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Сьвятло на запраўднасць.

Польскі ўрад неяк неўспадзеўкі зачыніў надзвычайную сесію Сойму і Сэнату. Якія прычыны гэтаму, мы ня ведаем, ды і ведаць нам гэтага ня трэба: здаецца, ўрад зрабіў гэтак, як маючы ўладу захацеў, і гатова. Мы ўжо ў папярэднім нумары адзначалі, што для нас і гэтак як ёсць, дык вельмі блага і тое, што Сойм тварыў, дык было-б надта дрэнна. І вось, на тую дрэнную працу Сойму мы і хочам праліць трохі сьвятла, каб яе перспэктывы сталі зразумелымі і яснымі беларускаму народу.

Першае, што тварыў Сойм на толькі што закончанай надзвычайнай сесіі, дык гэта—самаўрадавыя ўставы. На першы пгляд можа здацца, што гэта добра, бо-ж да гэтага часу мы ня мелі самаўрадаў толькі таму, што ня мелі аднаведных уставаў. І калі цяпер Сойм апрацоўваў гэтыя ўставы, дык здавалася-б, што іх трэ было-б толькі вітаць. Але-ж акурат наадварот, прыходзіцца пратэставаць проці ўставаў, не самаўрадавых уставаў наагул, а проці тых, якія праходзілі праз Сойм.

Пратэставаць прыходзіцца дзеля таго, што тыя ўставы скіраваны выключна проці нас, як народу іншае, няпольскае нацыі. Пратэставаць прыходзіцца дзеля таго, што польскія партыі ў Сойме, маючы лічбова большасць, твораць гэтакія ўставы, якія пазбаўляюць нас права на самаўрадаваньне. Гэтае веча актуальнае пытаньне ўжо ня раз абгаварвалася на старонках беларускіх газэтаў, аднак-жа кожны раз яно не пазбаўлена цікавасьці... Цікавасьць яго выяўляецца ў тым, што кожны раз, калі толькі зьяўляецца яно на парадку дня, дык можна дагледзіць, што польская часьціна Сойму імкнецца мацней завязаць нас у мяшку; сіліцца шпарчэй рубануць востраю шабляю і энэргічней калынуць нас.

Паміма немагчымых для нас і вельмі балючых самаўрадавых уставаў, Сойм гатовіць для нас і другую горкую чарку—зьмену выбарнага закону да Сойму і Сэнату. Праўда, гэты закон яшчэ толькі праектуецца, але-ж і тут таксама варта праліць сьвятло на тыя праекты. Усе тыя праекты аб зьмене выбарнага закону, якія толькі паўставалі ў соймавых камісіях, маюць адну, яскрава выяўленую тэндэнцыю,—недапусьціць нашых прадстаўнікоў да Сойму і Сэнату. Дык вось у чым справа, але-ж ня ў гэтым запраўднасць, на якую хочам праліць сьвятло.

Гледзячы на адносіны Сойму і ўраду між сабою, гледзячы на адносіны да сябе польскіх партыйных групіровак у Сойме, можна заўважыць між імі спрэчкі, нягоды, разлад па ўсім пытаньням дзяржаўнага жыцьця апрача адносінаў да нацыянальных

Крывавыя беспарадкі у Вене.

У Вене ў аўстрыўскай сталіцы паўсталі беспарадкі, якія выклікалі крывавыя падзеі.

Прычынаю гэтых падзеяў зьявілася гэткае здарэньне. У папярэднім часе, тры сябры саюзу нацыяналістых-франтавікоў стралялі ў работнікаў, пры гэтым забілі аднаго работніка і аднаго хлапца 6 гадоў. І вось—суд гэтых забойцаў апраўдаў. Разумеецца, што гэта выклікала вялікае абурэньне сярод работнікаў, якія распачалі дэмастранцыю перад судовым гмахам. Бачачы пагражаючы настрой дэмастранцыі, паліцыя хацела разгнаць натоўп, але-ж ёй гэта не ўдалося. Паліцыя ўжыла аружжа, вынікам чаго зьявіліся стрэлы ў адказ паліцыі з боку работнікаў. Натоўп увайшоў у злосьць. Апанаваўшы гмах суда, дэмастранты павыкідвалі судовыя справы на вуліцу і падпалілі, а таксама падпалілі гмах суда.

Бачачы гэтакі зварот справы, сацыял-дэмакраты, якія паднялі дэмастранцыю, хацелі ўжо кончыць, але-ж натоўп ня слухаў сваіх правадыроў, дык гэтым скарысталі камуністы. Дакладных вестак з Вены няма, бо як чужынак, так і ўсякая іншая камунікацыя з Ве-

ною перарвана. Ёсць весткі, быццам работнікі захапілі галаўнейныя дзяржаўныя ўстановы і быццам частка войска прысланага для заспакаеньня бунтаўшчыкоў, перашла на бок работнікаў. Ёсць весткі, якія паказваюць вялікую колькасць людзей забітымі і параненымі, аднак-жа газеты пішуць ужо з другога дня, што паўстаньне зьліквідавана і што быццам варочаецца заспакаеньне.

Больш-меней у сучасны момант сытуацыя прадстаўляецца гэтак: пад дзействам прафэс. саюзаў і сацыял-дэмакратаў паўстаньне ліквідуецца. Па загаду ўсё тых-жа сац.-дэмакратаў была абвешчана 24 гадзінная забастоўка, каб зрабіць націск на ўрад, які павінен або зусім падацца ў адстаўку, або пайсьці на кампраміс (на згоду) з сац.-дэмакратамі і дапусьціць іх прадстаўнікоў да ўлады.

На прыватную маюць сьць ня было ніякага пасяганьня.

Ахвяраў крывавых здарэньняў налічваецца 40 забітымі і 1000 раненых; у гэтай лічбе разам: работнікаў і паліцыі.

Савецкая Беларусь.

Па распараджэньні з Масквы зьмешчаны з пасады старшыні Беларускага Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту тав. Чэрвякоў, за тое што павышаным тэмпам праводзіў беларусізацыю...

У сувязі з гэтым хочацца адзначыць два моманты. Адзін гэта тое, што па тэорыі савецкага дзяржаўніцтва старшыня ня можа назначацца і зьямяшчацца адміністрацыйным парадкам: ён павінен выбірацца самым Цэнтральным Выканаўчым Камітэтам. Ну, а тут як-жа так? А надта проста! Значна увесь Беларускі Цэнтральны Выканаўчы Камітэт—фікцыя, пыл у во-

чы пралетарыяту—работнікам і сялянам. Другі момант, дык тое, што тав. Чэрвякоў зьмешчаны за праводжаньне беларусізацыі значна за тое, што тварыў беларускую нацыянальную палітыку, а не інтэрнацыянальную. За гэта самае нядаўна, гэтакім самым парадкам, быў зьмешчаны і тав. Адамовіч, старшыня Рады Народных Камісараў.

З гэтага відаць, што Савецкая Беларусь ніякае самастойнасьці ня мае. Але, таксама відаць што імкненьне да гэтага ёсць, нават сярод камуністых Беларусаў па нацыянальнасьці. Дык гэта апошнее нас вельмі цешыць!..

меншасьцяў: Адносна апошніх, дык ува ўсіх Палякаў зьяўляецца поўная гармонія і вось, значна, на гэтую небясьпечную і жорсткую для нас гармонію, вось значна, на гэтую запраўднасць мы хочам праліць сьвятло, каб наш народ мог гэта ясна сабе прадставіць сутнасьць справы, каб мог зразумець яе. У чым-жа небясьпека і жорсткасьць, у чым-жа сутнасьць поўнае гармоніі польскага народу ў адносінах да нас нацыянальных меншасьцяў?

У імкненьні ўжо афіцыйнай абмяжаваць, ці праўдзівей—урэзаць нашыя грамадзянскія правы ў польскай дзяржаве.

Што-ж нам рабіць, каб умацаваць і ўратаваць нашыя грамадзянскія правы ад замаху на іх польскага шавінізму? Вось пытаньне, якое мы ставім адкрыта і проста на парадак дня перад нашымі народамі. Няхай кожны Беларус падумае аб гэтым, дык можа хто нойдзе сносам, можа хто падасьць добрую думку, якую можна будзе прыняць як бераг ратунку.

Праліўшы сьвятло на жорсткую запраўднасць і ня даўшы самога канкрэт-

нага, больш рэальнага выхаду з цяжкага палажэньня, мы ўсё-ж такі лічым, што зрабілі галоўнае і што гэтым галоўным зьяўляецца высвятленьне гэтага запраўднага нашага палажэньня. Мы лічым, што нішто ня стане нам перэчыць, што галоўны ратунак—гэта знаць і ведаць свае абставіны, сваё палажэньне. Нішто ня стане перэчыць, што штырнік, ведаючы дзе падводны камень, скіруе свой карабель, каб не разьбіць яго, або ведаючы дзе плыткае месца, пастараецца абмінуць, каб не асецьці на ём. Так і наш народ—штырнік сваёй долі—знаючы і ведаючы ў чым яго небясьпека, павінен напружыць усе свае сілы, каб пакіраваць свой лёс і сваё існаваньне ў належны бок. Гэта і ёсць самае канкрэтнае!..

Скарга.

Усіх падпішчыкаў просім прыслаць належаўныя за газету грошы. Хто ня прышлець падпіскі, талму будзе спынена пасылка газет.

Alarm „Robotnika“.

У № 194, з нядзелі 17 г. ліпня, сацыялістычны „Robotnik“ піша:

„Учарашні нумар „Работніка“ канфіскаваны згодна абнаслаўленага прэсавага дэкрэту за вестку аб безпрыкладным захаванні мін. Рамоцкага ў адносінах да дэлегацыі Прафэсійнальнага Саюзу Чугуншчыкаў і Прафэсійнальнага Саюзу Машыністых. Існуюць пробы справу прадставіць гэтак, як-бы спрэчкі паўсталі асабіста між панам Рамоцкім і таварышам Адамам Курыловічам. Катэгарычна адкідаем гэткае тлумачэнне. Напамінаем паслу Курыловічу, што ён зьяўляецца чугункавым працаўніком і зьяўляецца паказчыкам, як п. Рамоцкі трактуе Канстытуцыю і як выглядае яго (міністра) асабістая вартасць.

Галоўны пункт знаходзіцца недзе іначай. Гэты адказны міністар ураду кінуў брутальным спосабам вызву дэлегацыі чугункавых мас, кінуў вызву усім чугункавым працаўніком, усёй работніцкай клясе, а знача і Польскай Сацыялістычнай Партыі.

А цяпер—гістарычнае напамінаньне.

У першыя дні маёвага перавароту марш. Пилсудскі асабіста прасіў кіраўнікоў Прафэсійнальнага Саюзу Чугуншчыкаў, каб аны абвясцілі забастоўку на чугунках і забастоўка адбылася: дык гэта яна разв'язала справу перавароту, бо не дала магчымасці ў належны час прыбыць вайскавай дапамозе для кабінэту Вітаса і прэзідэнта Вайцехоўскага. Пан Рамоцкі быў тагды, як пісалі мы ўжо ўчора, хадэцкім паслом і падтрымоўваў урад праўцы.

У святле гэтага факту, здарэнне аб яким пішам, набірае цяпер аднаведнай яскравасці, аднаведнага палітычнага і... маральнага значэння.

Здарэнне гэта зьяўляецца складавае часткаю адносінаў ураду наагул да дэмакратыі і прафэсійнальнага работніцкага руху. Зьяўляецца яно б'ючам ў вочы зьяваў фашыстоўскіх і паўфашыстоўскіх дасяганьняў і імкненняў, злучаных з неабходнасцю і абсалютычнаю метадою ўрадаваньня.

Дзеля гэтага аддалі ўчора мы п. Рамоцкага пад суд работніцкай апініі, над суд незалежнай публічнай апініі. З поўным пачуццём адказнасці і вагі нашых слоў падаём да ведама работніцкае клясы, падаём да ведама народу. Дэмакратыі пагражае сьмяртэльная небяспека“.

Гэтак піша „Работнік“ пасля таго, калі дастаў па пыску ад ураду, тварцом якога, яго „сацыялістычная“ партыя зьяўляецца. Дзякуючы ўгодзе з рэакцыйнымі кансэрватыўнымі коламі—пэпэсы памаглі буржуазіі ўмацаваць сваю ўладу... Дык і выглядае пасля гэтага неяк карыкатурна і сьмешна і гэты сацыялістычны „аларм“ (трывога) і палажэнне самых сацыялістаў. якія топаюць на месце ня маючы ні выхаду ні ходу... Гэтак бывае заўсёды з буржуазнымі ўгодніцкімі прыхвасцьямі, пасля таго, калі буржуазія выкарыстае іх, калі яны стануць ёй ужо болей не патрэбнымі. Гэтак сталася 15 г. ліпня з сацыялістамі з праф. саюзу чугуншчыкаў, якіх п. міністар папрасіў за дзверы, ня толькі, што не згадзіўся задаволіць іх вымаганьні, але-ж не захацеў нават і гаварыць. Дык вось, дзеля гэтага паўсталі абурэнні з боку сацыялістых да ўраду. Дык вось, гэта і выклікала аж дзеве канфіскацы „Работніка“.

Сяляне! Запісвайцеся у Беларускай Сялянскай Саюзу!

Крыху крытыкі.

У папярэднім нумары мы надрукавалі артыкул „Англія і Эгіпет“ згодна карэспандэнцыі з Лёндана; цяпер мы падаём маленькі крытычны агляд.

Аўтар карэспандэнцыі апраўдвае Англію ад дэнацыялізатарскіх і вызысківацкіх намераў і хваліць дзяржаўны розум ангельскага ўраду. З апошнім можна згадзіцца, што датычыць першага дык нельга прызнаць рацыі, бо Англія, як і ўсякая іншая дзяржава нашага часу — імперыялістычная дзяржава. Яна як і ўсякая іншая імкнецца да захватаў чужых зямель у мэтах „англізаваць“ і вызысківаць іх, але-ж на тое і адзначаюцца палітычнымі зольнасцямі яе кіраўнікі, што зрабілі толькі адну памылку, бо праводзяць і „англізацыю“ і хітра і спрытна, проста мала прыкметна.

Адносна Эгіпту, дык яно рэч, што ён выбірае з усіх ліхаў тое, якое лічыць найменшым. Ня будзь Эгіпет пад „пратэктаратам“ Англіі, дык папаў-бы ён пад Італію ці Францыю, а гэтая „апека“ здаецца яму страшнейшаю за „апеку“ Англіі.

З жыцця Польшчы.

Пасля соймавае сесіі

Амаль што ўсе польскія соймавыя клубы дамагаюцца ад ураду скліканьня новае сесіі Сойму. Але-ж урад, як відаць, ня мае на гэта ахвоты. Здаецца, што да восені Сойм не зьяўнецца.

Справа ген. Жымерскага.

Справа ген. Жымерскага, аб надужыццях яго ў часе працы ў вайсковым міністэрстве, ўжо трымае 16 дзён. Калі кончыцца—няведама. Прыхільныя да ўраду польскія газеты вінуюць Жымерскага, а апазыцыйныя лічаць ген. Жымерскага не вінаватым.

Ізноў гандлёвы дэфіцыт.

Польскі заграничны гандаль даў 46 мільёнаў золотых у золаце дэфіцыту, г. зн., што ў Польшчу прывезена на 46 міль. злот. у золаце болей тавараў, як вывезена.

Гэткае палажэнне ў дзяржаве вельмі не пажаданае. А дзе ёсьць гэткае зьявішча, дык знача, там благі гаспадарчы стан грамадзянства і дзяржавы.

Маленькі скандал.

Польскія месцы вельмі энэргічна ўзяліся даваць нагароды сваім пісьменьнікам. Места Сасновец вызначыла нагароду пісьменьніку А. Стругу, ваявода келецкі сваім „pismem“ пастанову мэтавае рады скасаваў. Цроці гэткага ўчынку келецкага ваяводы вельмі абурэўся „Głos Prawdy“.

Выбары прэзідэнта м. Вільні.

Віленскія выбары ў мэтавую Радзю ўлада прызнала правільнымі і зацьвердзіла.

На першым паседжаньні новае рады адбыліся выбары прэзідэнта места Вільні.

Прэзідэнтам выбраны вядомы дзеяч-авакат Ледніцкі, які жыўе цяпер у Варшаве. Ледніцкі выбару не прыняў і ад пасады прэзідэнта места Вільні адмовіўся. Віцэ-прэзідэнтам выбраны нейкага Чыжа.

У часе выбараў „Наша Праўда“ пабіла рэкорд самахвальствам. Справа ў тым, што ў часе выбараў „пятнастка“ выставіла кандыдатам на прэзідэнта раднага Крука, які зьяўляецца быццам беларусам. За Крука галасавала з 48 аж 5 радных. У гэтым „Наша Праўда“ бачыць вялікую прыхільнасць да Беларусаў заштоўтавых сацыялістаў, але-ж самахвальства „Нашае Праўды“ тут-жа і паказвае сябе, бо піша яна, што выставілі кандыдатуру Крука, напэўна ведаючы наперад, што яго ня выбяруць...

Дык як-жа было-б тагды, калі-б напэўна ведалі, што выбяруць?

Тагды было-б напэўна, што Крук адлятай, а яго мейсца заняла-б іншая варона... Напэўна сам п. інж. Заштаўт.

Галасаваньне было тайнае, але-ж „Нашай Праўдзе“ не перашкодзіла гэта даведацца, што сенатар Багдановіч галасаваў за Паляка. Бачыце, якая празорлівая, усёведаючая!... Цікава, скуль гэта гэтка запраўднасці, ці ня з хворае фантазіі факт-рэдактара?

Дык кожны, хто ўмее чытаць, спяшайся выпісаць сваю газету „Сялянскую Ніву“.

Беларускія студэнты без арганізацыі.

Студэнская моладзь у кожным народзе адыгрывае аграмадную ролю, бо яна зьяўляецца сьветацам для вучнёўскай моладзі ніжэйшых і сярэдніх школаў, бо яна—будучае нашае пакаленьне, якое вызначана да кіраўнічай ролі ў жыцці народу.

Варункі жыцця Беларусаў так бліягі, што мы ў сваім краі ня маем нат' права вучыць сваю моладзь у вышэйшых школах, бо школьныя ўлады не даюць матуры абсалвэнтам нашых гімназіяў. Але гэтую справу астаўляю на боку, і хачу заняцца тымі студэнтамі, якім на столькі спрыяла доля, што яны маглі быць прыняты на ўнівэрсытэт у Вільні. У польскім віленскім унівэрсытэце ёсьць большменьш з 80 студэнтаў Беларусаў, з якіх каля 30 сьведомых і належаць да Студэнскага Саюзу. Праўда, матэрыяльнае становішча студэнства вельмі цяжкае. Кожны павінен зарабіць на прахыцьце і вучыцца. Але мы ведаем, што якраз цяжкае становішча ёсьць адным з дзейнікаў, якія пабуджаюць чалавека да больш інтэнсыўнай працы. Цяжкае становішча студэнтаў-беларусаў павінна пабуджаць іх да беларускай арганізаванай грамадзкай працы.

Калі мы прыпомнім расейскае студэнства, дык уявім сабе, што яно было расаднікам лібэральных і радыкальных ідэяў, якія пасля ў значнай меры, прычыніліся да зваленьня царызму. Польскае студэнства цяпер, наадварот пераважна зьяўляецца расаднікам дзікага шавінізму і ідэі—Польшча для Палякаў. У іншых народаў студэнства спаўняе тую ці іншую ролю, але калі мы возьмем Заходнюю Беларусь, дык, на жаль, мы павінны сканстатаваць, што беларускай нацыянальнай грамадзкай студэнскай працы так добра, як няма зусім... Гэта вельмі балючы факт, асабліва для тых, якія бачаць у будучыне адраджэную Беларусь. Для тых, каго доля нашага сярмяжнага народу мала абходзе, якія пад беларускім назовам спаўняюць, ці то польскую, ці то расейскую, ці то інтэрнацыянальную працу, гэтая справа, справа працы і грамадзкага ўзгадаваньня студэнтаў у беларускім духу, мала абходзе, яны, наадварот, імкнуцца да абязьдзяеньня беларускага студэнства.

Беларускія студэнты на вул. сьв. Анны маюць нат' Студэнскі Саюз, але запытацца, што ён робе, дык сорамна адказваць—бо апрача танцаў іншай дзейнасці не выяўляе. Праўда, былі прачытаны студэнтамі са дзеве лекцыі—і вось уся праца за год. Беларускія Студэнты ў Празе выяўляюць шмат больш энэргічнай працы ў беларускім адраджэньні руху чымся студэнты, што знаходзяцца ў краі. У газ. „Сял. Ніва“ часта спатыкалі весткі аб усялякай працы праскіх студэнтаў, між іншым аб працы ў арганізацыі А. Б. С. А. Гэтая арганізацыя зварачалася праз прэсу да Студэнскага Саюзу ў Вільні з прапановай аб супольнай беларускай студэнскай працы на міжнародным полі. Але Віленскі Студэнскі Саюз быццам глухі, ня чуе закліку да

супольнае працы і ўпорыста маўчыць. Учым-жа тут справа? А вось у чым. Каб арганізацыя была дзейная (актыўная) патрэба, каб яе правадчы былі на месцы, адказвалі сваіму назначэнню і якраз былі энэргічнымі і шчырымі Беларусамі, што стаяць на нацыянальным грунце.

Аб цяперашнім і папярэднім урадзе Віленскага Студэнскага Саюзу якраз гэтага не магчыма сказаць. Урад Саюзу можа і выдэе якую працу, але відаць паціху, бо пільне ў друку гэтае працы ня відаць. Трэба падчыркнуць, што нацыянальную беларускую працу студэнства павіна весці не паціху, але голасна, каб усе чулі і ведалі аб гэтае працы каб відаць было, што студэнства не чураецца беларускае культуры і працуе над развіцьцём і замацаваньнем яе.

Віной усяго гэтага ёсьць няздатны прэзідэнт Саюзу. Сабралася там таварыства ўласнай „адарацыі“, якое апрача „адарацыі“ відаць нічым не займаецца, а калі і займаецца яшчэ чым, дык баіцца аб гэтым даваць справаздачу. Рукі, якія кіруюць справай Саюзу зьяўляюцца не на месцы. Ходзь вечныя студэнты пераважна доўга вучацца дзеля таго, што шмат часу аддаюць грамадзкай працы, а не ў даным выпадку гэтае правіла немагчыма прытарынаваць.

Няма патрэбы больш даказваць аб бяздзейнасці кіраўнікаў студэнскага Саюзу. Гэтая рэч усём ясна відаць. Аднак патрэба знайсці лекі на такі стан рэчаў. Веруць ў маладыя сілы нашых студэнтаў і магчымасць працы ў студэнскім саюзе, дзеля абнаўленьня яе, гэтыя маладыя сілы павінны ўзяць у свае рукі кіраўніцтва студэнскім саюзам. Беларускае грамадзянства толькі прывітае гэты крок і памагчыма будзе старацца маральна падтрымаць студэнства ў працы на полі беларускага адраджэньня.

Дык няхай беларускае віленскае студэнства прымецца за будаваньне свае Бацькаўшчыны!

Абсольвэнт-Баторчык.

Канфэрэнцыя Бел. Сялянскага Саюзу.

У нядзелю 24-га ліпня ў Вільні (Завальная 6—5), у памешкаўні Саюзу адбудзецца канфэрэнцыя запрошаных сяброў Беларускага Сялянскага Саюзу, прадстаўнікоў ад паведаў.

Парадак дня канфэрэнцыі:

- 1) Ачыненне канфэрэнцыі.
- 2) Выбары прэзідэнта канфэрэнцыі.
- 3) Справаздача Цэнтральнага Камітэту.
- 4) Доклады на рожныя тэмы.
- 5) Арганізацыйныя справы.
- 6) Рэзалюцыі паасобных камісіяў.
- 7) Выбары Цэнтральнага Камітэту.
- 8) Бягучыя справы.

Што дзеецца ў сьвеце?

Радавы Саюз.

Бальшавіцкую Маскву ахапіла новая трывога. Там дазналіся, што сваіму афіцэру Нэсбіту Англія даручыла аб'ехаць Польшчу і Балтыцкія дзяржавы, даўшы заданьне выясьніць баявыя здольнасьці іх арміяў і магчымасьці аказаньня дапамогі на выпадак вайны з Саветамі. А дзеля таго, што ў страху вочы вялікія, дык савецкая ўлада бачыла на кожным кроку ангельскага шпіка, ці якога іншага контррэвалюцыянера—робіць шматлічовыя арышты, гэтак напрыклад адбыліся арышты ў Архангельску і па ўсёй тэрыторыі Радавага Саюзу арыштавана 400 эстонцаў. Разумеецца, што чэразвычайка працуе... Накаторых арыштаваных адпраўляюць на высылку, а больш небяспечных на той сьвет. Апошнімі днямі растрэляна некалькі відных савецкіх грамадзян і ўрадоўцаў на паўночным Каўказе. Помста за помсту. Калі бальшавікі растрэляваюць толькі таму, што пануе чырвоны тэрор, дык сям-там здараюцца напады і на прадстаўнікоў улады, таксама толькі таму, што існуе чырвоны тэрор.

Праца Комінтэрна.

Комінтэрн абвясціў 14 г. ліпеня ліст, якім высвятляе, што ханькоўскі „чырвоны“ ўрад у Кітаі змяніў старым рэвалюцыйным прынцыпам, стаўшы контррэвалюцыйнай сілай. Абяліўшы кітайскі „чырвоны“ ўрад у Ханькоў, Камінтэрн піша, што камуністычная партыя ў Кітаі зрабіла некалькі памылак, якія далі вельмі смутныя наступствы. Камінтэрн у сваім часе даў камуністам адпаведныя інструкцыі, але-ж камуністы не выканалі іх.

Скрытыкаваўшы з пагорзамі дзейнасьць кітайскай камуністычнае партыі Камінтэрн мінулыя цэнтральны камітэт дае гэтакае заданьне кітайскім камуністам.

1. Усе кітайскія камуністы павінны зараджа ўхіліцца ад супрацоўніцтва з ханькоўскім урадам. 2. Кітайскія камуністы павінны апублікаваць дэкларацыю, у якой скласьці адказнасьць за наступныя здарэньні на ханькоўскі ўрад.

Дык вось і ўсяго з працы Камінтэрну. Так сказаць задаў тон, а ты спывай хоць трэсьні.

Кітайскія справы.

Пэкінскі суд апраўдаў жонку савецкага неафіцыйнага прадстаўніка пры ханькоўскім урадзе Бородзіну і трох савецкіх кур'ераў.

Пасьля суду арыштаваныя былі звольнены, што выклікала агульнае незадавальненьне.

Цераз дзьве гадзіны пасьля звальненьня з пад арышту Барадзіной і трох кур'ераў Чанг-Тсо-Лін прыказаў ізноў іх арыштаваць, але-ж было ўжо поздна, бо не было каго арыштоўваць.

Палажэньне на кітайскіх вайсковых франтах астаецца без перамены.

ЗАБІЎ!...

— „У-ф-ф!“ гарачыня страшэнная. Смажыць як, у пекле“. Габрусь—мужчына сярэдняга веку, кінуты ад сябе старую палінялую „кепку“ расцягнуўся ў цені гальястага клёну. Твар яго быў мокры ад поту, і белая кашуля прыліпла да цела.

— „Каб ліха ўзяла, дзе-ж тут грошай узяці!“—прагаварыў з нейкаю злосьцю.

За дзень перад гэтым да Габруся, селяніна вёскі Ліхачы, прыехаў сэквэстратар, і за незапачатаньня падаткі апісаў амаль ня палову яго маемасьці.

Цяпер ён варочаўся з мястэчка С. ад знаёмага, які вінен быў яму 50 золотых, але ня застаў яго дома і быў цяпер у вельмі няпрямным настрою.

Было паўдня. Сонца пякло да немагчымасьці. Цішыня стаяла такая, што лісьця на дрэве быццам замёрлі.

Габрусь доўга ляжаў абапёршыся на локці. Пот на твары яго паволі высехаў. Урэшце ўстаў, падняў сваю „кепку“ і ляніва, вяла папілься на дарозе да Ліхачоў, якія ў адлегласьці паўкілямэтра відаць былі з-за маладога бярэзьняка.

Дома яго чакалі з нецярплівасьцю. Пагроза сэквэстратара, — прадаць усю скаціну, калі, праз два дні ня будуць заплачаны падаткі,—узбурыла мірную хату Габруся.

Як толькі ён паказаўся ў дзвярэх, жонка і сын яго закідалі запытаньнямі:

— „Ну што?... як?... прынёс?... не?“

— „Не застаў дома“—хмура адказаў Габрусь садзючыся на лаўку ля стала.

— Як-жа будзе?

Розныя весткі.

Згодна вестак на ўсім абшары Эўропы і Паўночнай Амэрыкі стаіць цяпер страшэнная гарачыня. Калі дзе праходзіць дождж, дык заўсёды або навалыцца, або град з вялікімі грывотамі. Весткі аб гэтым паступаюць з Лёндану, Парыжа і Бэрліна і іншых местаў. На Поўдню Расеі было 72 градусы гарачыні.

Усюды дзе стаіць высокая гарачыня, здараюцца сонечныя ўдары са сьмяротнымі вынікам і ў людзёй.

НАВІНЫ.

— **Незаконны сход.** Паводле вестак зьмешчаных у апошняй „Нашай Праўдзе“ гр. Савіцкі склікаў „сход“. „Сход“ адбыўся без раней паданага парадку дня і без сяброў.

Усім ведама, што 2-га ліпеня адбыўся правамочны сход Беларускага Нацыянальнага Камітэту, ня якім быў выбраны новы прэзідыум Камітэту. Гр. Савіцкі ня хочаць здаць справы новаму прэзідыуму незаконна склікаў „сход“ без парадку дня і без сяброў.

На „сход“ гр. Савіцкага прыйшло паўтара сябра і затым немагчыма было нат' зрабіць перавыбары „прэзідыуму“. „Сход“ толькі дабраў „прэзідыуму“ сэкрэтара і, ёсьць ведама, запраціў гумарыстычнага „спадара“ луцкевічаўскай рукоў кіраваць „прэзідыумам“.

Такая вялікая чэсьць спаткала спадара за ягоную работу „на зьверх“ „Сялянскага Саюзу“.

На сходзе не абылося без абсурдных пастановаў. У „Наш. Праўдзе“ чытаем: „сход пастанавіў“: бачачы ў створанай 2-га ліпеня арганізацыі зусім новую, нічым ня звязаную з Камітэтам установу,—прыняць факт уваходу ў яе дзвух палітычных групаў: хадэкаў і групы сельсаюзнікаў Ярэміча і Рагулі—за акт адыходу гэтых груп ад Бел. Нац. К-ту, у якім яны дагэтуль былі прадстаўлены. Што-ж датычыць асобаў Ярэміча і Стэповіча,—дык іх „сход“ пастанавіў выключыць на заўсёды з складу Камітэту“. Гэтыя радкі выразна кажуць аб абсурднай пастанове „сходу“, бо калі раней „сход“ прызнаў, што яны адыйшлі самі ад Камітэту, дык навошта-ж іх выключыць? Вельмі гумарыстычна выглядае! Таксама як з акцыяў „спадара“, які выключыў усіх ня будучы сам сябрам!

Аднак ня глядзячы на камэдыю, якую пачаў адыгрываць гр. Савіцкі, узурпуючы сабе правы старшыні Камітэту, праўдзівы прэзідыум Беларускага Нацыянальнага Камітэту ў складзе: сэн. В. Вагдановіча, пас. Ярэміча і гр. П. Карузы прыступіў ужо да працы ад імя Камітэту Нацыянальнага.

— **Праца Тэатру.** Праца Народнага Тэатру Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ідзе на правінцыі далей. Акрамя спектакляў якія адбыліся ў Смаргоні, Жодзішках і Лебедзеве і аб якіх ужо падавалася, на прошлым тыдні адбыліся спектаклі ў Маладэчне і Красным.

У Маладэчне была адыграня п'еса: „Дзядзька Якуб“ і „Мікітаў Лапаць“, а ў Красным 10 г. ліпеня было пастаўлена: „Мікітаў Лапаць“ і „Міхайка“, а 12 г. ліпеня „Дзядзька Якуб“ і „Пасланец“. Пасьля прадстаўленьня выступае хор, дзе пяюцца выключна беларускія песьні, а таксама ладзяцца танцы.

Пры гэтым асобым пасьпехам карыстаецца беларуская „Лявоніха“, якую нажалі правінцыя мала знае, хоць прышла яна ў Вільню з правінцыі.

Народны тэатр і далей карыстаецца вялізарным пасьпехам усюды прадстаўленьні праходзяць вельмі добра. Публіка вітае артыстаў з энтузіязмам.

— **Філялёг пакінаў палітычную працу** Кампрамітаваўшы сябе авантурным аканчальна выпускам „Народ“ „наўчоны спадар“, палітычны невук Янка Станкеўчык пастанавіў пакінуць палітыку і вярнуцца да філялёгіі.

Нядаўна Станкеўчык атрымаў пасаду на польскіх вучыцельскіх курсах і ўжо выехаў у Сьвянцаны навучаць польскіх вучыцельцаў з Галіцыі. Паводле вестак, праца спадару цяжка ідзе, бо ўжо нат' у польскіх колах пачынаюць гаварыць: to jakiś nieporozumiany człowiek (місюгіна).

— **Хто падтрымлівае авантуру?** Як ведама, месяц таму назад сп. Станкеўчык выпусціў без народу аднаднёўку „Народ“. Цяпер усё больш выясьняецца хто быў хрышчоным бацькам спадаровай авантуры. Удалося сьцьвердзіць факт, што агенты Луцкевіча, як Саковіч, Уласаў А. і інш. рэзволілі на месцах гэтую аднаднёўку і распаўсюджвалі яе.

— **Яшчэ ўсё хваліцца.** Паўлюкевіч цераз сваю „сьмярдзючку“ „Бел. Слова“ яшчэ ўсё хваліцца аб тым што ён надта многа зрабіў у часе выбараў, а Сял. Саюз—нічога.

Факты заўсёды найлепей гавораць, дык з гэтага і зробім вывады. Беларускаму грамадзянству добра вядома, што з усіх газэтаў як беларускіх так і польскіх, якія выходзяць на беларускай мове („Б. Слова“ і „Дзень“) найболей зьмясьціла інструкцыяў і парадаў аб выбарах ў самаўрады „Сял. Ніва“ орган Сял. Саюзу, але-ж Паўлюкевіч гэта лічыць нічым, бо ён быццам болей зрабіў. Аб гэім шкідзе, якую хацеў прычыніць Паўлюкевіч сваёю працаю выбарам самаўрадаў, мы ўжо азначылі ў папярэднім нумары, дык цяпер зьвернем увагу грамадзянства яшчэ на адну вельмі цікавую рэч.

Паўлюкевіч хваліцца, што ён вельмі многа зрабіў, бо выдаў асобнаю кніжачкаю закон (распараджэньне) аб выбарах у самаўрады, ня гэтак як Сял. Саюз, які толькі зьмясьціў гэтае распараджэньне ў „Сялянскай Ніве“.

Але-ж, як і ўсюды, дык і ў паўлюкевічаўскім законе можна дагледзець толькі злую волю. Каб апраўдаць гэта зьвернем увагу грамадзянства на гэтакую красачку.

„Сял. Ніва“ зьмяшчаючы пераклад распараджэньня аб выбарах у № 45, у артыкуле § 22 згодна польскага арыгіналу напісала: „Сьпіс павінен мець у 1/2 разы больш кандыдатаў чым лічба радных, якіх трэба выбраць“. Але-ж,

А як будзе? сказаў яго жонцы, што калі вернецца да хаты, каб ўраз-жа прынёс. Няхай дзе хоча бярэ.

Пакуль мне ня трэба былі, я маўчаў. Давай абедаць—зьявнуўся да жонкі—а можа зараз і прынясець.

Селі абедаць.

* * *

— Падыйшоў вечар ціхі, цеплы, ясны. Падыймаючы воблакі пылу, па вуліцы, прайшла чарада скаціны з пашы.

Лёгкі, як цень, змрок пачаў западаць на зямлю.

Здалёк данасілася жалосная песьня жанчын, якія варочаліся з поля. Далёка ў вячэрней паўмгле няслася гэтая песьня поўная жалбы і смутку і гучна аддаючыся ў хваёвым лесе, ляцела праз балота і таяла ў вячэрняй імгле...

Габрусь доўга чакаў знаёмага з грашмыма. Часта выходзіў на вуліцу і нецярпліва ўглядаўся на дарогу за вёскаю. Урэшце калі зусім сьцямянела пайшоў у стадолю спаць.

Стадола (пуня) Габруся стаяла здалёк ад усіх будынін, на краю альховага гаю.

Адчыніўшы шырокія дзверы, Габрусь, увайшоўшы, старанна іх прычыніў за сабою—пры чым раздаўся тонкі працяжны скрып заржавешных завесак і прывычна, сьмела паўшоў на сваю пасьцель ў найдальшым кутку за токам. Лёг, накрыўся чуйкаю, і заснуў...

Збудзіў Габруся лёгкі скрып дзвярэй стадолы. У стадоле цёмна, хоць вока выкалі. Палова дзвярэй адчынена і ў іх стаіць непарушна цень чалавека.

Сон ад Габруся адляцеў. Ён ўляпіў вочы ў гэтую цень і ў першую хвіліну нібы застыў на сваім месцы.

А цень заварушылася і пачала пасоўвацца ў напрамку таго месца, дзе ляжаў Габрусь.

Ціха, як кот, Габрусь падняўся і, ня спускаючы вочаў з цёмнага сілэта пачаў шукаць штоколечы для абароны. Рукі яго натрапілі на цяжкія дзяраўляныя віль і ўзяўшы іх Габрусь падняў над сабою і ў гэткай позе чакаў няпрошанага госьця.

Пэўны быў, што яго хочучы забіць, бо злодзей шукаў-бы не гаспадары, а што-колечы ўкрасьці, тады, як гэтая цень няўхільна, ціха пасоўвалася ў яго бок, што даказвала асьведамленасьць яго аб месцы, дзе спаў Габрусь.

— „Можа гэта той цыган,—падумаў—што два дні таму я наклеіў у карк за тое, што ўкраў з плоту кашулю. Пэўна ён, бо тагды гразіў аддасць іцца.“

Габрусь мацней сьціснуў віль.

— „Няхай папрабуець!“

А цень, — ступіць два крокі і астановіцца, нібы прыслухоўваючыся... потым ізноў ступіць і... зноў прыслухоўваецца...

Іх аддзяленьне ўжо толькі пяць крокаў. Віль ў руках Габруся задрыжэлі, у галаве пайшоў звон...

— „Яшчэ крок...“—падумаў. Цень пасунулася на крок. Страшна засычэўшы ў паветры апусьціліся віль... пачуўся стогн.

Як аглушаны пярэном, кінуты Габрусь шукаць сярнічак, — па стогну ён кагосьці пазнаваў.

Дрыжачымі рукамі запаліў сярнічку, нагнуўся і... раптам падскочыў, зьбялеўшы як сьнег.

Перад ім ляжаў бяз знаку жыцьця, яго знаёмы з мястэчка з 50 золотымі ў руцэ.

Оса.

„Сьпіскі з меншай лічбай кандыдатаў будучь лічыцца важнымі“. А вось ў паўлюкевічаўскім перакладзе напісана „Сьпіскі з меншым лікам кандыдатаў будучь лічыцца няважнымі“.

Пасьля таго, як была ўжо разаслана „Сял. Ніва“, калі дастаўся рэдакцыі паўлюкевічаўскі пераклад закону і калі дагледзела рэдакцыя розніцу ў законе, дык паўстаў сумліў.

Увясці памылку ў закон гэта-ж—рэч не маленькая. Нават стала неяк трывожна, ня ведаючы чья памылка.

Ня вераць польскаму арыгіналу, які быў у рэдакцыі, мы адразу пачалі больш дэталёва наводзіць спраўкі, дык выявілася, што мы правы, бо ў зборніку распараджэньняў, якія маюцца ў унівэрсытэцкай бібліятэцы і наваградзкай газэце ў польскім тэксьце напісана, што „сьпіскі з меншай лічбай кандыдатаў są ważne“. І ў украінскіх газэтах таксама. Значна фальш паўлюкевічаўскага выданьня.

Лічачы на тое, што Паўлюкевіч—„доктар“, а яго супрацоўнік, які перакладаў закон Друцкі-Падбярэскі—„адвакат“, дык становіцца сумліўна: ці памыліліся яны?... ці можа проста наўмысьня ўпісалі „памылку“ абь ўнясьці баламуцтва?... Баламуцтва, гэта-ж—іх праца...

Дык вось якую паслугу даў Паўлюкевіч беларускаму народу ў часе самаўрадавых выбараў. Тое, чым Паўлюкевіч найбольш хваліцца, зьяўляецца найбольш—недарэчным. Відаць пана па халевах.

Да нас пішуць.

Дзіўныя рэчы.

(Пружаншчына).

Мястэчка Селец над Ясельдаю гэта закінуты, забыты бедны, дзякуючы блізкаму суседству з Бярозай-Картускаю, куток. Калісьці ў ім так-сама кіпела жыцьцё; блішчэлі вяселкі на крамах, і ў рынкавыя дні ўся плошча рынку і вуліцы былі застаўлены вазамі сялян, прыехаўшых на торг.

Цяпер ня тое. Дзякуючы чыгуны Бяроза-Картуская з кожным годам расьцець, а Селец бяднеець і падаець, а нават жыды кідаюць свае сялібы і ўцякаюць да Бярозы.

Бываюць-жа здарэньні і ў гэтых глухіх кутках, аб якіх умаўчаць нельга.

Большасьць жыхараў мястэчка Беларусы-праваслаўныя, за імі жыды і найменьш палякаў.

Ёсьць у мястэчку царква, ёсьць касцёл, ёсьць і жыдоўская школа.

Ёсьць праваслаўны сьвяшчэньнік, ксёндз і рабін; рабіна дык трудна ў чым колечы зачапіць, яны неяк трымаюцца асобна ад усіх і з папамі і ксяндзамі нічога ня маюць супольнага. Нікія ня ўзнікаюць між імі ані судовыя, ані якія іншыя справы.

Затое між праваслаўнымі і каталікамі дзеюцца дзіўныя рэчы.

Вось-жа ўзяла зайздасьць ксяндза, што сьвяшчэньнік жывець у лепшым памешканьні чым ён,—ксёндз (!)

Задумана,— зроблена. Не дзе, адкапаўшы, што гэты дом калісьці за часаў Абрагама ці Ісака належаў да ксяндзоў, а дзеля гэтага павінен належыць ім і цяпер,— у адзін пекны дзень „паўказу Ёго...“ натоўп каталікоў з сякерамі і молатамі пашлі разьбіраць дом сьвяшчэньніка. Папрабаваўшых перашкодзіць гэтаму некалькіх „большавікоў“ арыштавалі і пратрымалі некалькі дзён, і дом забралі...

Праваслаўныя палалі ў суд, але што для суда права даўнасьці, дзякуючы якому дом мог быць уласнасьцю праваслаўных. Гэта-ж забралі не праваслаўныя ў каталікоў (тады можна было-б прытасаваць і ня адну толькі даўнасьць), а каталікі і пры гэтым „палякі“.

Падахвочаны гэтаю ўдачай, ксёндз адабраў ад сьвяшчэньніка і пляц, які так-сама—ў нейкім там архіве знайшлі—калісьці належаў ксяндзу.

Можна было-б спадзявацца, што ксёндз захоча адабраць ад сьвяшчэньніка і жонку калі-б не забарона ксяндзам мець іх. Ну, дзякаваць Богу хоць адна наплася забарона і для іх.

Аб нашых выбарах.

(Моўчадзь, Баранавіцкага пав.).

30 чэрвеня г. г. адбыліся выбары ў валасную раду ў Моўчадзі. Сяброў валаснага сабраўня было 120. Сьпіскаў было пададзена 6, з якіх 2 беларускія.

Выбрана ў валасную раду 12 радных, з якіх 9 Беларусаў, 2 Жыды і 1 абшарнік, які прайшоў штучным спосабам.

Яму, як відаць, надта хочацца быць войтам, каб направиць падупалы маёнтак.

Заўважана, што рожныя дабрадзеіствы з боку дужых адносна сялян здараюцца заўсёды акурат перад самымі выбарамі. Дык і на гэты раз таксама здарылася, бо пан-абшарнік напёк хлеба і раздаў яго бедным, дараваў некаторым сялянам лясныя грахі і паабяцаў даць на частку касіць сенажаць.

9-га чэрвеня адбыліся выбары ў вёсцы Перхавічы, дык той пан, як сябра выбарчага камітэту прыехаў і кіраваў выбарамі.

Галасаваньне на кандыдатаў адбылася зусім проста: пераходам з лева на права.

Папаўшы неяк у кандыдаты на першае месца пан-абшарнік, старшыня выбарчага сабраўня кажа: „Хто проці мяне, дык адкрыта пераходзь на другі бок, а хто за мяне, дык стой на месцы“. Ад яго ўсе людзі залежныя, бо і лес і сенажаць, якія за вялікую плату прыходзіцца дабываць перхавіцкім сялянам у гэтага пана, але калі ўгневіць яго, дык ён можа байкатаваць і вась: як-жа адкрыта пераходзіць на другі бок проці яго пры яго вачох?!

Разумеецца, што дзеля гэтага, асталіся на месцы. Каб выбары былі тайнымі, тагды ўжо іншая справа.

У часе выбараў радных, ужо на валасным сабраўні, пан-абшарнік выставіў два сьпіскі і на адзін сабраў 6 галасоў, якія далі яму магчымасьць прайсьці радным.

Але адбыліся выбары, дык ненармальна, бо пан-абшарнік і з другім сябрам прынімалі галасы ад сяброў выбарчага сабраўня і адразу запісвалі, хто і за які нумар галасуе. Дык ці-ж былі гэта тайныя выбары?... Згодна з артыкуламі 19 і 27, якія ня былі датрыманы, на аснове арт. 40 распараджэньня аб самаўрадавых выбарах, неабходна дамагацца ўневажненьня гэтых выбараў і вызначэньня новых, бо акрамя абшарніка, дзякуючы няпраўна праведзеным выбарам, прайшло некалькі няпэўных асобаў.

Калі астанецца рада ў гэтакім складзе, які вызначыўся на гэтакіх выбарах, дык напэўна адзіны радны абшарнік, у той час калі гэтая карэспандэнцыя зьявіцца ў друку, будзе ўжо войтам, бо, паўторна кажу, што дзякуючы няпраўна адбытым выбарам, прайшлі ў раду, хоць Беларусы, але-ж няпэўныя людзі. Маючы грошы, з імі можна будзе дабіцца вайтоўства зусім лёгка.

O. Nigil.

Сяляне плацяць падаткі ваўкам.

(Сьвір, Сьвянцянскі пав.).

У в. Балькоўшчына неяк раніцаю ваўкі напалі і задушылі на выгале каця. Поле астанецца няўпраўленае, бо купіць другога каця той селянін ня можа. А неяк днём 3 ваўкі напалі на кабылу, якая, была вартасці 600 злотых, але-ж пакінулі гаспадару толькі косьці, хвост ды грыву.

У в. Коркі, ужо ўночы ваўкі напалі і моцна зранілі каця, які цераз некалькі дзён здох.

Наагул Сьвірэкія сяляне абложаны страшэнна вялікім ваўкавым „падаткам“, бо ўжо, калі аблічыць, дык за два месяцы заплацілі сярэдняю лічбай 6 гаспадароў 2,640 злотых, а трэба дадаць, што гэтыя гаспадары зямлі засеялі — куртата.

Ані паліцыя, ані які-іншы тутэйшы ўрад нічога ня робяць, каб вызваліць сялянства ад воўчае апекі, быццам у змове з ваўкамі жывуць

Расток.

Да ведама гуртної Беларускага Інстытуту Гаспадарні і Культуры.

Дзеля таго, што некаторыя старосты неахвотна даюць дазволы на беларускія спектаклі, адцягваючы справу з прычыны цензураваньня п'есаў Беларускага Інстытуту паслаў у міністэрства ўнутраных спраў некаторыя сцэнічныя творы з мэтай працензураваньня іх. Адданы ў цензуру такія творы:

1) Сцэнічныя творы: Боты, Мікітаў лапаць, Пакой у наймы, Чорт і Баба; 2) Паўлінка; 3) Заручыны Паўлінкі; 4) Суд над трохпалёўкай; 5) Пан міністар; 6) Шчаслівы муж; 7) Янка Канцавы; 8) Страхі жыцьця; 9) Ня розумам сьцяміў, а сэрцам; 10) Выбары старшыні; 11) Птушка пчасьця.

Гурткі Інстытуту, якія хочуць скарыстаць з працензураваных твораў, павінны загадзьдзя зьявіцца ў Інстытут (Вільня, Завальная 6-5), падаць назоў твору і дзень, у якім мае быць пастаўлены спектакль.

Цэнтральны Урад Інстытуту.

Сяляне! Арганізуйцеся, у арганізацыі—сіла!

АБВЕСТКА

ад Т-ва Беларус. Школы у Вільні.

З дазволу Віленскага Кураторыуму, Галоўная Управа Т-ва Беларускае Школы арганізуе ў Радашковічах пры Беларускай Гімназіі з 1 жніўня г. г. курсы паляністыкі для вучыццельў беларускіх гімназіяў для атрымання вучыццельскіх кваліфікацыяў, вымаганых § 1 Распараджэньня Міністра Асьветы ад дня 21 чэрвеня 1923 году. На курсы прыймаюцца і кандыдаты на вучыццельў беларускіх сярэдніх школаў. У лік прэлегентаў запрошаны і ўжо прыхільна далі сваю згоду прачытаць лекцыі: прафэсар-славист др. Я. Голэмбек і некаторыя прафэсары Віленскага Унівэрсытэту.

Галоўная Управа запрашае на гэтыя курсы вучыццельў усіх беларускіх гімназіяў, у іх уласных інтарэсах. Заявы прыймаюцца да 28 ліпня г. г. на імя Галоўнае Управы Т-ва Беларускае Школы ў Вільні (вул. Сьв. Анны № 2 кв. 3). Аб прыняцьці на курсы, кожны будзе паведамлены асабіста.

Памешканьнем курсанты будучь забяспечаны. З боку Галоўнае Управы прымаюцца так-жа ўсе сродкі, каб плата за курсы і ўтрыманьне не перайшла фінансавых магчымасьцяў вучыццельў. Пажадана, каб курсанты прывезлі з сабою падручнікі польскае мовы, гісторыі і географіі Польшчы, так-жа польскую лектуру (клясыку). Аб пачатку лекцыяў на курсах будзе паведамлена асобна кожнаму падаўшаму заяву і цераз газэты. Па аканчэньні курсаў, слухачом, якія вытрымаюць экзамен, будучь выданы пасьведчаньні.

Ехаць на ст. Аляхновічы (за Маладэчнай), адтуль да Радашковіч 8 вёрст. Возьнікі заўсёды ёсьць на станцыі.

Адрэс: пошта Радашковічы, Беларускай Гімназіі.

Прэзыдум Т-ва Бел. Школы ў Вільні

15.VII. 1927.

1927—1928 ШКОЛЬНЫ ГОД.

Віленская Беларускай Гімназіі Таварыства Беларускае Школы.

Васьмёхклясавая гімназія гуманістычнага тыпу з выкладаваю беларускаю моваю.

Адкрыта прыймо заяваў у I, II, III, IV, V, VI клясу. У VII і VIII клясу могуць быць прыняты тыя толькі, хто вучыўся ў іншых беларускіх гімназіях у адпаведных клясах.

УВАГА: Тыя вучні, якія пажадаюць перавесціся з інш. небеларускіх гімназіяў, павінны трымаць экзамен з беларускае мовы, гісторыі і географіі Беларусі у аб'ём папярэдніх клясаў.

ВЕК ПАСТУПАЮЧЫХ: У I кл. прыймаюцца ад 9½ да 11½ гадоў, у кожную наступную клясу, адным годам старэй.

УСТУПНАЯ ПЛАТА (за экзамен): У I-ую кл.—2 зл., у II—3 зл., у III і IV—5 зл., у V і VI—7 зл., у VII—10 зл. і ў VIII—15 зл.

ПЛАТА ЗА НАВУКУ Ў ПАЎГОДКІ: У I-й кл.—20 зл., у II—30 зл., у III—40 зл., у IV—50 зл., у V—60 зл., у VI—75 зл., у VII—90 зл. і ў VIII—110 зл.

Заявы аб прыіме можна складаць у канцэлярыі Гімназіі штодня ад 9 да 14 гадз., або прысылаць па пошце, далучаючы паштовую марку (20 гр.) на адказ. Адрэс: Вільня, Вострабрамская вул. № 9.

З дакументаў трэба прадставіць пры заяве наступныя: аб нараджэньні, аб папярэдняй адукацыі і аб прычэпе воспы.

Пры Гімназіі маецца для вучняў інтэрнат (толькі для хлопцоў). Плата за ўтрыманьне ў інтэрнаце будзе вызначана пазьней.

Аб пачатку ўступных экзаменаў будзе абвешчана асобна.

Дырэкцыя.

Беларуская друкарня ім. Фр. Скарыны

Вільня, Людвісарская вуліца № 1.

Прымае заказы на ўсялякія друкарскія работы ў розных мовах (кніжкі, брашурны, газэты, афішы, канцэл. блянкі і інш.).

ЦЭНЫ КАНКУРЭНЦЫЙНЫЯ.

СПАЎНЕНЬНЕ ЗАКАЗАЎ ХУТКАЕ І СУМЛЕННАЕ.